

bedsforholdet; er han ikke tilfreds med hans Arbeide, fernyer han ikke Kontrakten igjen. De Indvendinger, jeg her har fremfat, angaa mere den formelle Side; men selv om man paa en eller anden Maade kunde undgaa disse Ulemper, hvilket jeg tror vil være meget vanskeligt, kan der alligevel gjøres adskillige Indvendinger mod dette Forslag. For det Første beder jeg saaledes lagt Mærke til, at Forslaget angaar ikke blot nye Leie- og Arbeidskontrakter, der indgaa, men ogsaa allerede afsluttede Kontrakter. Det forekommer mig at være noget ubilligt mod de Paagjældende saaledes at lægge ind i de afsluttede Kontrakter en Betydning, og det en meget væsentlig Betydning, som de aldeles ikke have tænkt paa, dengang de indgik disse Kontrakter. Man kunde saaledes vistnok i ethvert Fald — paa lignende Maade som det jo skete ved Forordningen af 27de Mai 1848 — indskrænke Forslaget til at angaa saadanne Forhold, som indgaa i Fremtiden. Fremdeles beder jeg lagt Mærke til, at der staar i Slutningen af Lovforslaget, at Leiemaalet kun i Tilfælde af Leiekontraktens Misligholdelse kan opliges den paagjældende Husmand eller Inderste før til den 1. Mai, der indtræffer 3 Aar efter Arbeidskontraktens Udløb. Skal det da være Meningen, at, naar der er indgaaet en saadan Arbeidskontrakt, og den bliver misligholdt af Husmanden eller Indersten, at denne ikke desto mindre skal have Ret til at blive siddende i Huset i 3 Aar? Det synes mig at være vel vidt drevet, thi i saa Fald kan jo Forholdet blive det, at, naar en Mand, der eier et Hus, leier det bort og indgaaer en Arbeidskontrakt med Leieren paa et Aar, og det saa viser sig, at Leieren strax misligholder Arbeidskontrakten, idet han søger Arbeide andetsteds, saa vil Leieren efter dette Lovforslag have Lov til at blive siddende i Huset i 4 Aar, Noget, som det forekommer mig, at han ikke egentlig har erhvervet nogen særlig Afkomst til ved sit Forhold. Følgen vil derfor vistnok ogsaa være den, at de paagjældende Husiere ville bestræbe sig paa bedst mulige Maade for at undgaa at komme ind under denne Lovbestemmelse, og det vil ganske vist lykkes dem paa en eller anden Maade, men neppe uden at det vil gaa ud over Husmændene og Indsidderne, altsaa dem, man netop vilde begunstige. Man maa jo nemlig huske paa, at det i dette Forhold i Virkeligheden er Eierne, som have Overtaget, og man maa derfor befrygte, at de ikke ville finde sig foranledigede til at vise nogen særlig Staaansel eller Omhu for deres Husmænd eller Indsiddere, naar Følgen deraf kan blive, at de komme ind under denne Lov. De fleste af de Huse, hvorom her er Tale, ere jo af den Slags, der frit kunne neblægges; det er vist forholdsvis kun et ringe Antal af Huse, der ere Tvangshuse d. v. s. saadanne, som man ikke har Lov til at neblægge. Nu frygter jeg for, at

Følgen let kan blive, at Eierne af saadanne Huse ville blive tilbøjelige til at neblægge dem, og det vil ikke være til Fordel for Husmand og Indsiddere, thi det vilde medføre, at det vilde blive vanskeligt for dem at faae Leilighed. — En anden Følge, som ogsaa kan tænkes at indtræde, synes mig at være ligesaa uheldig, og det er den, at de Paagjældende ville være høift villige til at lade deres egne Husmænd og Indsiddere faae Arbeide, og derved gjør man det altsaa vanskeliggere for de paagjældende Husmænd og Inderster at fortjene deres Brød. Er der nemlig nogenlunde Rigdom paa Arbeidskraft, er det klart, at de paagjældende Eierne ville allerlidst henvende sig til deres egne Husmænd og Indsiddere, og det er dog virkelig et unaturligt Forhold og et Forhold, der ikke kan være til Fordel for Husmændene. Jeg frygter saaledes for, at Forslaget meget let kan komme til at stude de Paagjældende, baade i Henseende til at faae Bolig og i Henseende til at faae Arbeide. — Der er endnu et enkelt Punkt, jeg skal gjøre opmærksom paa, og det er, at jeg ikke indser, hvorledes dette Forslag skal kunne forenes med den gjældende Lovgivning om Thinglæsning. Det er jo nemlig en Regel efter Forordningen af 25de November 1831, at, naar saadanne Eiendomme leies ud paa længere Tid end den sædvanlige, det vil sige længere end 1 Aar, skal der ske Thinglæsning, for at Leieren kan være sikret mod senere Dispositioner over Huset; men vedtager man dette Lovforslag, bliver Følgen, at de Paagjældende, der egentlig have leiet paa ordinær Tid s. Gr. paa et Aar, i Virkeligheden alligevel have Ret til at sidde langt ud over den ordinære Tid, uden at der om dette Forhold sker nogen Thinglæsning. Ogsaa dette Punkt forekommer mig at have nogen Betydning.

Buss: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gjøre. Paa dette Lovforslag, som vi i dette Dieblit hørte temmelig stærkt kritiseret af det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (S. Steffensen), kan der vel nok fra Formens Side være en Del at udsætte, hvad jeg ikke skal komme nærmere ind paa; men er der saadanne praktiske Vanskeligheder, og skulde Lovforslaget ikke ramme, hvad Forslagsstillerne sigte efter, saa er der jo to Behandlinger endnu foruden den, vi ere ved, og i Løbet af dem vil Forslaget altsaa kunne ændres. Jeg anerkjender det for mit Vedkommende og talter Forslagsstillerne, fordi de ere komne med Forslaget. Jeg tror, at det er et Omraade, hvor det godt kan behøves, at vi gjøre Noget. Naar jeg har tilladt mig at bede om Ordet, skulde det nærmest være for at gjøre en Hensidling til det eventuelle Udvalg og til den høitærede Minister, om vi ikke her i Danmark skulde se at faae gjort Noget for, at disse Husmænd med Sord ikke det ene Aar efter det